

СТРАТЕГИЯ

за равнопоставеност и равни шансове на хората с увреждания в Община Мездра

ВЪВЕДЕНИЕ

Всички заинтересовани страни на територията на Община Мездра обединиха своите усилия и опит, и вземайки за основа принципите на Стандартните правила на ООН за равнопоставеност и препоръките на План 22 за прилагането им на местно ниво, разработиха настоящата Местна стратегия за равни шансове на хора с увреждания за периода 2006 – 2013 година. Същата е изцяло съобразена с Националната стратегия за равни шансове на хора с увреждания, както и приетите нормативни актове в тази сфера.

Стратегията цели въз основа на пълен и всеобхватен анализ на местните характеристики, проблеми и ресурси, да отговори на реално съществуващите проблеми, да предвиди мерки за обединяване на усилията и капацитета на всички заинтересовани страни, както и да допринесе за реализирането на цялостната държавна политика по отношение на хората с увреждания

Стратегията е насочена към хората с увреждания и техните семейства. Специално внимание следва да се обърне на проблемите на децата с увреждания в контекста на ангажиментите на страната във връзка със закрилата на правата на детето, процесите на деинституционализация, превенция на изоставянето и възпитаването на активна гражданска позиция и децата и младежите с оглед постигането на едно активно гражданско общество.

В процеса на разработване на този документ бяха съблюдавани и заложили следните принципи:

- Активно участие на хората с увреждания в процеса на вземане на решения, които ги касаят;
- Обединяване на всички заинтересовани страни;
- Недопускане на дискриминация;
- Сътрудничество между местни власти и организации на и за хора с увреждания като равнопоставени партньори.

АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА

Профил на общината

Броят на населението в Община Мездра към 30.09.2005г. е 25 501 жители. Община Мездра води статистика за демографските процеси в общината, свързани с естествения и механичен прираст на населението. Продължава неблагоприятната тенденция на намаляване на населението, като за 9-месечието на 2005 година населението с постоянен адрес в общината е намаляло със 135 души и наброява 25 501, в т.ч. гр. Мездра 13 752. Населението от ромски произход на територията на общината е 7%. По възраст населението се дели както следва:

до 18 години - 16,98 %, от 18г.
до 60г. - 55.49 %
над 60г. - 27,53 %.

Родените от началото на 2005г. са 103 деца, а починалите са 332 души. Заселените са със 107 човека повече от изселените.

Относителният дял на безработицата в община Мездра в края на месец октомври 2005г. е 14,19 на сто от икономическо активното население. В сравнение с 1998г. - 13,9%, 1999г. - 17,3%, 2000г. - 21,1%, 2001г. - 20,1% и 2002г. - 21,9%.

Абсолютното ниво на регистрираните безработни в общината е 1580 лица.

Структура на регистрираните безработни:

1. По продължителност на регистрация
  - до 6 месеца – 547 лица /34.6 на сто/
  - от 6 до 12 месеца – 231 лица /14,6 на сто/
  - над 12 месеца – 802 /50.8 на сто/
2. По пол
  - мъже – 628 лица /39.7 на сто/
  - жени – 952 лица /60.3 на сто/
3. По възраст
  - до 24 години – 145 лица /9.2 на сто/
  - от 25 до 29 години – 156 лица /9.9 на сто/
  - от 30 до 34 години – 188 лица /11.9 на сто/
  - от 35 до 39 години – 218 лица /13,8 на сто/
  - от 40 до 44 години – 173 лица /10.9 на сто/
  - от 45 до 49 години – 226 лица /14.3 на сто/
  - над 50 години – 474 лица /30.3 на сто/
4. По образование
  - висше образование – 93 лица /5.9 на сто/
  - средно образование – 974 лица /61.6 на сто/
  - основно образование – 368 лица /23.3 на сто/
  - начално и по –ниско образование – 145 лица /9,2 на сто/

Брой хора с трайни увреждания - 2564

- в т.ч. I група без ч.п. /над 90%/ 320
- I група с ч.п. /над 90%/ 625
- II група /от 71 % до 90%/ 710
- III група /от 50 % до 70%/ 874
- Деца с ТНВСЛ 52 от които 22 с ч.п.

По населени места

- В гр.Мездра 1147
- в останалите населени места 1417
- населени места с повече лица с ТНР – I и II група
  - Зверино 139 ■ Царевец 66 ■ Горна Кремена 66 ■ Върбешница 44
  - Лик 67 ■ Игнатица 43 ■ Типченица 32

Най чести заболявания довели до ТНР:

- инсулт, инфаркт, дихателни заболяване, психични, заболявания на опорно двигателния апарат, онкологични, ендокринни, травматизъм, остеропороза и други.

Специализирани институции за хора с увреждания

- Дом за деца и младежи с умствена изостаналост от 3 до 25 год. гр.Мездра. Капацитет 72 бр., заети 70 деца с различни видове увреждания. Обслужващ персонал – 55 лица за 2006 год. – 60. Заведението разполага с отлична МТБ и оборудване и с всички видове необходими специалисти като: рехабилитатор, кинезитерапевт, логопед, трудотерапевт, учител по трудово, възпитатели, медицински сестри, медицински фелдшер, санитарни, огньари, поддръжка, касиер, домакин.

Неправителствени организации на територията на община Мездра

- Съюз на инвалидите в България
- Български червен кръст
- Фондация “Милосърдие 03” /само регистрирана/
- Клуб на пенсионера
- Сдружение "Икономическо развитие на Община Мездра" е регистрирано през 2002 год., но започва активна дейност средата на 2003 год. Основните цели на Сдружението са насочени към развитието региона в няколко области:
  - Индустрия;
  - Селско стопанство;
  - Опазване на културно-историческото развитие;
  - Социално подпомагане;
  - Работа за възпитанието на децата и младежта;
  - Спорт;
  - Туризм и др.

Чрез изучаване, обобщаване и организация на граждански инициативи за реализация на правителствени и неправителствени проекти, ориентирани и белязани с висока обществена потребност, по посока много плановия и всеобхватен евроинтеграционен процес.

За постигане целите си сдружението изучава, мотивира и организира със свои форми и мероприятия наличния институционален и човешки ресурс в община Мездра, за активизиране на регионалните фактори по отношение на икономическото, социалното и духовното развитие на общината, в съответствие на националните евроинтеграционни приоритети за свободно придвижване на стоки, хора, капитал и ценности.

Способства за утвърждаване на самобитните духовни ценности на българския народ в единния процес на интеграция и самоопределяне в общия европейски дом.

Подпомага със специфични форми и мероприятия местната изпълнителна власт, регионални правителствени и неправителствени органи и организации за подготовка, професионално образование и възпитание на децата и младежта от общината, чрез конкретни целеви програми и национални и международни проекти в областите:

- Краеведчесто;
- Форми на традиционното и съвременно изкуство;
- Фолклор;
- Туризм;
- Спорт;
- Екология и др.

Сдружението е член на Граждански форум за област Враца, който представлява обединение на НПО, присъединили се към Концепцията за взаимодействие местни власти – НПО в Северозападна България. От друга страна Община Мездра ратифицира споменатата Концепция, което предпоставя ефективното партньорство между НПО и местната власт. Концепцията и Гражданския форум са създадени по проект "Гражданска инициатива за регионално развитие".

За времето, за което работи Сдружението са реализирани няколко проекта с негово участие. В някои то е партньор, а в други е водеща организация. През този период са реализирани следните проекти с участието на Сдружението:

1. През 2004 г. като партньор на Община Мездра за организиране и провеждане на Деня на Европа.

Целта на проекта е да приближи максимално идеята за Европейския съюз и процеса на Разширяване до съзнанието на хората, както и да изгради положителна нагласа у тях по отношение на процеса на Евроинтеграция на България. Проектът е насочен към три целеви групи на територията на община Мездра, на които ще осигури специфична информация за ЕС: 1. Земеделски производители; 2. Учители; 3. Граждани. Проведе се широко мащабна информационна кампания на територията на община Мездра, изготвиха се и се разпространиха брошури и др. промоционални и информационни материали; постави се началото на традиционно честване на Деня на Европа в Общината; проведоха се информационни семинари за земеделци и учители; постави се началото на специализирани рубрики за ЕС "Европа – имам право да знам" в местните телевизия, радио и преса, чрез които се повиши степента на информираност относно Европейските теми и неясната мечта на повечето хора за ЕС придоби реални и практически измерения.

2. През юни 2004 г. спечели конкурс и активно работи като регионален координатор на територията на Община Мездра на Младежката Евродеск мрежа, чиято основна роля е да предоставя безплатно информация за финансиращи програми на национално и европейско ниво в областта на образованието и обучението на младежи; контакти на институции и организации, имащи отношение към въпросните сфери, както и за предоставяне на достъп до библиотечни ресурси, свързани с политиката на ЕС, налични програми в рамките на Съюза и всички теми, свързани с младежта.
3. През м. Юни 2005 г. Сдружението спечели и успешно реализира проект към Национален фонд "Култура" за опазване на недвижими паметници на културата. Реализацията на проекта започна в началото на м. Август и продължи до средата на м. Септември 2005 г. Благодарение на извършените за периода проучвания се промени до голяма степен събраната информация от предишни разкопки. Основната цел на проекта беше допроучване на Крепостта с цел реализация амбициите на община Мездра да се изгради археологически парк с информационен център и занаятчийски ателиета, представящи развитието на местните занаяти през древността. Реализацията на този проект ще бъде възможна със съвместните усилия на ръководството на общината, на археологическия екип, с подкрепата на обществеността и медиите.

Доставчици на социални услуги

- Физическо лице регистранато по ТЗ
- ЕТ "Ерис – 1 – Цветан Велчев" С.Зверино – Предоставяне на топла храна в обичайната домашна среда "ДСП", открит на 30.XI.2005год. – 18 обслужвани лица.

Видове социални услуги за хора с увреждания

/изброяване с кратко обяснение, брой обслужвани лица и прочее/

В обичайната домашна среда:

- Домашен социален патронаж – бр. обслужвани лица – 193
- НП "От социални помощи към осигуряване на заетост" – ДСП – 25 специалисти, обслужват 150 лица
- НП "Асистенти на хора с увреждания" – социален асистент – 39 специалисти, обслужват 120 лица.
- Личен асистент 62.

Образователни или обучителни програми за хора с увреждания

Налични възможности за образование на територията на Община Мездра – брой деца с увреждания в общообразователните училища, брой деца в помощни училища, в специализирани училища, професионално обучение – професионално образование – училища, гимназии, центрове за професионално обучение.

- В две масови училища – ОУ “Христо Ботев” гр.Мездра се работи с едно дете с увреждане, пребиваващо в семейството си, ОУ “Св. Св.Кирил и Методий” гр.Мездра се работи с две деца с увреждания от “ДДМУИ” гр.Мездра.
- Седем деца от ДДМУИ гр.Мездра с дефицит в умствената дейност се обучават в Помощно училище “Петър Берон” гр.Враца по Проект с Британското посолство.

Възможност за трудова ангажираност на лицата с трайни увреждания

Д”Бюро по труда” – гр. Мездра предлага своите услуги на всички хора, които се нуждаят от тях, без оглед на образование, грамотност, етническа принадлежност или здравословно състояние. Напоследък все по-актуална става работата с хора в неравностойно положение поради наличие на ментално или соматично заболяване. Тези хора са с хронични заболявания и с експертно решение от ТЕЛК. Ние се стремим те да погледнат в позитивен план своите способности и да мобилизират компенсаторните си възможности. Тази година през “ПП” на индивидуални консултации са преминали над 60 лица с тежки хронични заболявания. От тях една трета имат инвалидност над 60% намалена работоспособност. Работодателите са резервирани за вземане на работа на болни хора, а трудоустроени места вече не съществуват. Те са с различни соматични /телесни/ или психични заболявания, които в повечето случаи изискват определен щадящ режим на работа, който трудно може да се осигури в едно предприятие или фирма.Ние се стремим да ги убедим, че въпреки голямата стагнация, трудовите посредници от ДБТ ще пледират за вземането им на работа пред всеки подходящ работодател, макар и в условията на тази тежка професионална конкуренция и завишени изисквания към кандидатстващите за работа. ДБТ е пионер в грижите и съпричастието към хората с увреждания. Още 2000 г., когато в широк национален мащаб тази тема не беше така актуална работиците в БТ никога не са изпусkali от вниманието си тази категория клиенти. С всеки човек с експертно решение от ТЕЛК е проведена индивидуална консултация и извършена конкретна дейност съобразно болестното му състояние и личностовите психически особености. Позитивираме ги да се чувстват нужни за себе си и своите близки. Мобилизираме волята им да преодоляват негативите на болестта, с подходящи прийоми и психологически методи действме за преодоляване на депресията, унието и отчаянието в тези хора, за възстановяване на самочувствието им. Предлага им се участие и в съвременната и така актуална вече групова терапия, с което целим да осъзнаят, че всеки човек има проблем, а не само те са дамгосани с болест и нещастие. Така се подобрява междуличностовата комуникация, което пък е предпоставка за по-нататъшната социална вградимост. За сега хората предпочитат индивидуалните посещения, защото все още преобладава известен консерватизъм в разбиранията им да обсъждат своите проблеми и с други хора. Контактите на хората с увреждания със служителите от ДБТ са в зависимост от сериозността на проблема и от личните възможности на индивида за неговото преодоляване и варират от едно до три, четири или повече посещения. Хората с увреждания се чувстват по-комфортно и уверени, ако имат усещането, че вратата на БТ е отворена за тях и при необходимост биха могли отново да получат съвет, релаксация и разбиране. Такава е тенденцията по която ДБТ работи от години с хората в неравностойно положение и това отношение е станало неразривна част от работата ни. Към тези хора обществото и работодателите са

предубедени по отношение на тяхната работоспособност и трябва да се измине дълъг път за преодоляване на тяхната дискриминация. В контактите с работодателите служителите от ДБТ се стремят да разчупят тези канони. От друга страна ние информираме хората с увреждания за новите условия на пазара на труда, за новите персонални изисквания към всеки човек, за новите знания и умения в търсенето на работа. Обучаваме хората за конкурентна борба да могат успешно да се продават на пазара на труда, а така също да могат стоически да преживяват периода на безработицата в психологически аспект. Ние още преди три години проведохме вътрешно обучение със служителите от ДБТ за отношението ни с безработните клиенти и в частност с хората в неравностойно положение. Още 2000г. в предложения в годишните анализи по “ПООО” и “ПП” дадохме предложение да се обърне внимание на дейността с рисковите групи/една от тях е именно хората с увреждания/, както и да се извършва превантивна работа с клиенти, показващи тенденция към депресия и невротизация. От много години при професионалното информиране и консултиране не пренебрегваме и хората с увреждания. В зависимост от техните интереси, умения и възможности, от специалност и образователен ценз им предлагаме съответни курсове за начална, допълнителна или преквалификация, което ще разшири сферата за търсене на работа и ще увеличи шансовете им за реализация на трудовата борса. Само за миналата и тази година са включени:

- “Пчелари” - 3 лица с експертни решения от ТЕЛК
- “Приложни финансово-счетоводни специалисти – 2 лица
- “Оператори на компютри” – 2 лица
- “Оператори на машини за производство на хляб и тест. изделия” – 2лица
- “Работници по поставяне и ремонт на облицовки и подови настилки” – 1 лице
- “Зеленчукопроизводители, овощари, лозари, цветопроизводители” – 3 лица
- ”Лозари” по ФАР – 1лице

Още 2003год по ФАР бяха включени хора с хронични заболявания за шивачи и сладкари. Смело и отговорно може да се каже, че за ДБТ грижата за професионалната квалификация и преквалификация на хората с увреждания е почти традиция. Голямо преимущество за ДБТ е стартирането на Регионалната програма за обучение и професионална квалификация на хора с трайни увреждания в община Мездра през м. юли т. г. по специалността “Оператори на компютри”. Включени са в обучение 10 безработни лица с хронични заболявания с експ. решения от ТЕЛК. Всички тези лица са предварително позитивно мотивирани и консултирани. Така чрез нашата ежедневна работа ние развиваме комуникативните им способности, вдъхваме им оптимизъм и спомагаме за тяхната ресоциализация и адаптация.

Възможности за рехабилитация:

Социална рехабилитация

- Създаване на умения за водене на самостоятелен начин на живот, рехабилитация на сензорните увреждания, двигателната активност, преодоляване на архитектурните бариери, обслужване в домашни условия и други

- разрешение за ползване на ТПС	423
- слухопротезиране	32
- активно ползващи инвалидни колички	35
- преустройства на жилища	4
- безплатни винетки за МПС	650

Основни изводи

По отношение на хората с увреждания – анализ на плюсовете и минусите

- Непрекъснато се увеличава броя на лицата в трудоспособна възраст, чакащи явяване пред ТЕЛК.
- Работодателите трудно наемат лица с трайни увреждания с право на работа.
- Невъзможност за включване на хората получаващи пенсии в трудоспособна възраст в НП “Социален асистент” и НП “Помощ за пенсиониране” към Д”БТ”.
- Чрез откриване на “Социален комплекс” – Мездра, ще се създаде възможност хората с увреждания да се социализират.

БЪДЕЩА ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ И КОНКРЕТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Стратегически цели

- Създаване на гаранции и стимули за равнопоставеност на хората с увреждания, ефективно упражняване на правото им на независим живот и социално включване.
- Създаване на гаранции и условия за социална интеграция на децата с увреждания, ефективно упражняване на правата им и подкрепа на техните семейства. Създаване на условия за пълноценно и качествено физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие на децата с увреждания.

Оперативни цели

- Повишаване степента на информираност сред населението на Община Мездра по отношение на проблемите и възможностите на хората с увреждания и промяна в обществените нагласи спрямо тях;
- Създаване на условия за адаптиране на битовата, околната, институционалната и комуникационната среда към нуждите на хората с увреждания, повишаване на мобилността на хората с увреждания на територията на Община Мездра;
- Създаване на условия за израстване и обгрижване на деца с увреждания в семейна среда;
- Гарантиран достъп до качествено образование за хората с увреждания;
- Осигуряване на комплексна медицинска и социална рехабилитация;
- Осигуряване на висококачествени технически помощни средства (ТПС);
- Разширяване възможностите и стимулите за трудова заетост на хората с увреждания на територията на Община Мездра;
- Приоритетно развитие на социалните услуги в общността за хората с увреждания и подобряване условията за живот на настанените в специализираните институции. Осигуряване на преход от институционални грижи към услуги в общността чрез приоритетно развитие на алтернативни услуги и деинституционализация;
- Подобряване на материалните условия и качеството на живот в специализираните институции;
- Осигуряване на равни възможности за спорт, отдих, туризъм и участие в културния живот;

- Регламентиране на ясен механизъм за постоянно наблюдение и контрол за спазването на правата на хората с увреждания и недопускане на дискриминация, основана на увреждане.

СПЕЦИАЛНА ЧАСТ

Степен на информираност

Мерки за повишаване степента на информираност

- Проектиране и изграждане на система за непрекъснато наблюдение на броя, структурата и социално-икономическите характеристики на хората с трайни увреждания, на базата на информацията, получавана от ДСП, БТ, МБАЛ и др.
- Провеждане на информационни кампании с цел осигуряване на широка обществена подкрепа на дейностите, които ще се предприемат за реализиране на Стратегията;
- Активно ангажиране на местните медии в процеса на повишаване на информираността на обществото по проблемите и възможностите на хората с увреждания;
- Работа с журналисти и експерти в сферата на масовите комуникации за промяна на визията, езика и начина на представяне на хората с увреждания в медийното пространство;
- Насърчаване на средствата за местните медии да направят услугите си достъпни за хората с увреждания, както и да създадат нови предавания и рубрики, специализирани програми, участие в телевизионни и радиопредавания на хора с увреждания, специални предавания за проблемите на инвалидността и възможностите за интеграция.
- Провеждане на кампании за информиране на хората с увреждания по отношение на техните права и задължения като равнопоставени граждани на Община Мездра.

Осигуряване на комплексна медицинска. Технически помощни средства (ТПС)

Мерки

- Разработване на програми за последователното провеждане на цялостния процес на рехабилитация – медицинска, професионална и социална;
- Активно участие и право на избор на човека с увреждане и неговите близки в рехабилитационния процес;
- Ранна диагностика и превенция на уврежданията;
- За да бъде осъществено правото на хората с увреждания на медицинска рехабилитация, трябва да бъдат изградени съответните структури и механизми на заплащане:
  - Рехабилитационни центрове с интердисциплинарни екипи – лекари, психолози, физиотерапевти, кинезитерапевти, ерготерапевти - за стационарно провеждане на комплексна медицинска рехабилитация;
  - Мрежа за осигуряване и предоставяне на услуги по медицинска рехабилитация. Прилагане на принципа, залегнал в Национална стратегия за

равни шансове на хора с увреждания: "Колкото е възможно повече амбулаторна рехабилитация, колкото е необходима - стационарна."

- Повишаване на изискванията към доставчиците на ТПС и контрол върху съобразяването с тях; съоръжения/.
- Съчетаване на индивидуалния избор с експертната оценка за необходимостта от ТПС, съобразно възрастта, активността, професията и заетостта.

Социална рехабилитация

- Разработване на местни програми за рехабилитация на всички групи хора с увреждания
- Развитие на рехабилитационни услуги за хората с различни видове увреждания, така че да се постигне и запази оптимално ниво на независимост и активност
- Работа по посока предотвратяване на инвалидността.
- Осигуряване на трудова заетост.
- Организиране на терапевтични занимания съобразени с наличното заболяване.

Достъпност и архитектурна среда

Мерки за постигане на целта

А. Мерки, насочени към осигуряване на достъпна материална среда за хората с увреждания

1. Осигуряване на физически достъп до обществени сгради (училища, детски градини, ресторанти, болници, сгради на общински, културни и спортни институции и др.), жилища, открити пространства и работни места.

- Прилагане на Национални стандарти за достъпност;
- Създаване на ефективни практически мерки за адаптиране на работните места за хората с увреждания и стимулиране на работодателите да ги прилагат;
- Предприемане на ефективни мерки за достъпност на спортните и културните обекти за лица с увреждания - адаптиран подход и вход, санитарен възел, подходяща маркировка и съоръжения, специализирани места на трибуните на стадионите и залите, предназначени за хора с увреждания. В институциите за култура, спорт, отдых и туризъм да има гарантиран минимум от места, съоръжения и уреди, пригодени за хора с различни затруднения;
- Създаване на достъпни изборни секции по време на избори;
- Създаване на механизъм за реализация на местната политика на достъпност и ефективни контролни и санкциониращи механизми;
- Обучение на проектантите, инвеститори, строители и всички специалисти, които участват пряко в проектирането и строителството на околната и битовата среда в принципите и стандартите за достъпност;

2. Осигуряване на достъпен транспорт

- Осигуряване на специални условия за движение, спиране и паркиране на моторни превозни средства, управлявани или ползвани от хора с увреждания;
- Осигуряване на специализиран транспорт за децата с увреждания по определени маршрути (училища, детски заведения и др.);

- Въвеждане на система за транспорт “от врата до врата” за хора с тежки двигателни и множествени увреждания.

- Разкриване на служба за пътниците с увреждания, приспособени подходи, санитарни възли, телефони и др.

Б. Мерки за осигуряване на достъп до информация и комуникации

- Достъп до всички видове медии (печатни, електронни, аудио, аудио-визуални);
- Достъпност на телекомуникационните средства (телефони, компютри и др.);
- Достъпност на web-пространството, подходящи, достъпни он-лайн съдържание и услуги, реализиране на възможности за работа в областта на информационните технологии чрез осигуряване на подходящо обучение, насърчаване на работа от разстояние и он-лайн набиране на кадри;

- Достъп на всички етапи до цялата информация, отнасяща се до правата и задълженията на хората с увреждания, предлаганите услуги и програми. Информацията да се предоставя в достъпна форма - брайлово писмо, звукови и електронни носители, жестомимичен дублаж, текстови дублаж -субтитри и др.

Качествено образование и обучение

Мерки

- Всички деца с увреждания в предучилищна и училищна възраст да бъдат обхванати от образователната система;

- Планиране на мерки за подготовка на персонала в училищата и изграждане на положителни нагласи в учениците за провеждане на интегрирано образование;

- Създаване на възможности за децата с множествени увреждания и с ментални проблеми да участват в процеса на образование, обучение и социализация от най-ранна възраст в детските и общообразователните учебни заведения. За обучението им да бъде осигурен достатъчно специализиран персонал - педагози с различна специализация, медицински и обслужващ персонал;

- Прецизиране на оценката на индивидуалното развитие и образователните потребности на децата в помощните училища с цел пренасочване на всички, за които е възможно, към общообразователните училища;

- Създаване на подкрепяща среда и прилагане на индивидуален подход към децата с увреждания в общообразователните училища;

- За всяко дете с увреждане в общообразователното училище, ако е необходимо, да се разработва индивидуален план на обучение с участието на интердисциплинарен екип от специалисти и с участието на родител;

- Обучение на ресурсни учители и обезпечаване на тяхното наемане;

- Осигуряване от обществените библиотеки на достъп до информация (литература, фонограми, аудиовизуални средства и др) за децата с увреждания;

- Преминаване на педагогическите кадри през основен курс на обучение и периодични курсове за квалификация с цел да усвоят необходимите знания и умения за работа с деца с различни увреждания в масовото училище;

- Въвеждане на разнообразни стимули за учителите от масови училища, работещи с деца със специални образователни потребности;

- Подобряване качеството на специалното образование и разширяване на услугите, които се предлагат в съответните учебни заведения;

• Специалните училища да осъществяват дейност и като центрове за ресурсно подпомагане за: ранно въздействие и интегрирано обучение на деца в ранна детска, предучилищна и училищна възраст; консултиране и обучение на родители на деца с увреждания; консултиране на учители в детските градини и училищата, в които са интегрирани деца с увреждания.

Социални услуги за хора с увреждания

ДЕЙНОСТ

• **Развиване на дейност по посока алтернативни социални услуги:**

- Обособяване на “Социален комплекс” с основна цел обслужване на хора с увреждания, с цел облекчаване на най-важните им проблеми и повишаване качеството на предоставяните социални услуги.
- Изграждане на кабинет за социална взаимопомощ с екип от експерти в областта /психолог, социален работник, логопед, кинезитерапевт, юрист/ всички с почасов график за осъществяване на терапевтична сесия.
- “Обществена трапезария” /с помоща на дарители/.
- Дневен център за възрастни хора с трайни увреждания и деца с трайно намалена адаптация.
- Рехабилитационен център за хора с увреждания

КОНКРЕТНИ МЕРКИ

- Оказване на методическа помощ и подкрепа на семейства, полагащи грижи за деца с трайно нарушена адаптация;
- Организиране и осмисляне свободното време на възрастните хора /здравни беседи, празници, дискусии, екскурзии, занимания по интереси/;
- Осигуряване на трудова заетост на лица с трайни увреждания;
- Посредничество на лица с трайни увреждания за намиране на почасова работа;
- Тясно сътрудничество с НПО за решаване на социалните проблеми на нуждаещите се на територията на общината.
- Обучение на болните и техните семейства – как да се справят с болеста.

Трудова реализация

• Насърчаване на работодателите да наемат и задържат на работа лица с увреждания в обикновена работна среда;

• Въвеждане на стимули за работодатели за разкриване на работни места за хора с увреждания;

• Въвеждане на стимули за работодатели за приспособяване на работните условия – работна среда, работно време, оборудване и други, към нуждите на хората с увреждания:

- Приспособяване на средата. Задължаване на работодателите за приемане на разумно приспособяване. Промяна на характера на работата или длъжността;
- Приспособяване за лицата с увреждания, което да позволява достъп до заетост;
- Професионално развитие, освен в случаите на "неоправдано затруднение" на работодателя. Това включва осигуряване на достъпни условия на труд, адаптиране на публични и частни институции на работното място, на оборудване, работното време, разпределянето на задачите;
- Приспособяване на съществуващите и използвани от служителите съоръжения като лесно достъпни и използвани от хора с увреждания;

- Промяна на характера на работата или на длъжности;
- Придобиване на ново или модифициране на съществуващо оборудване или устройства;
- Създаване на графици за непълен работен ден;
- Преразпределяне на вакантни места;
- Използване на нови технологии в помощ на хората с увреждания;
- Видоизменяне по подходящ начин на проеровъчни програми, методи за обучение или практики;
- Осигуряване на квалифицирани четци или преводачи;
- Адаптиране на работната среда;
- Използване на средства от обществени фондове за приспособяване на работното място.

•Забрана за дискриминация от работодатели или работни агенти на основание увреждане срещу квалифицирани хора с увреждания включва извършване или ограничение на:

- Процедури, отнасящи се до прилагане на работна ангажираност;
- Наемане, представяне или уволнение от работодатели;
- Компенсация на служител;
- Работни тренинги;
- Ограничаване, изолиране или класифициране на човек с увреждане по начин, по който той се чувства унижен или обиден;
- Определяне на стандартите, методите и критериите на администрацията, които имат враждебен ефект в определени случаи към човек с увреждане;
- Използване на квалификационни стандарти, работни тестове или друг работно наемен критерий, който дисквалифицира човек, заради неговото увреждане;
- Непредоставяне на услуги, поради наличие на увреждане;
- Провеждане или изискване на каквито и да било медицински изследвания (освен законово предвидените), допитвания относно тежестта на увреждането, с изключение на удостоверяване на кандидата да изпълнява трудови задължения или за да установи размера на средствата, необходими за приспособяване на средата, които могат да се изискват във връзка с подобно увреждане.

•Стимулиране на работодателите да организират и провеждат курсове за обучение и преквалификация на хора с увреждания;

•Специално трудоустрояване или услуги за хора с увреждания;

•Програми за насърчаване на заетостта на хора с увреждания;

•Задължения за работодателите да осигурят разумни условия на труд, съобразени с уврежданията на свой служител или кандидат-служител;

•Създаване на държавна политика за повишаване квалификацията на хората с увреждания в цялата страна;

•Стимулиране и развитие на предприемачеството на хората с увреждания;

•Предоставяне и на програми за кредити при преференциални условия за инвестиционни цели и стимули за започване на частен бизнес сред хората с увреждания чрез подходящи програми и форми на финансиране;

•Предлагане на дневни програми за участие в труда и развитие на уменията на хора с по-тежки увреждания, за които до сега не са съществували възможности за трудова интеграция (хора с ментални увреждания);

•Създаване на и посредничество за социален диалог с и между работодателите и организациите на и за хората с увреждания;

- Създаване на програми за обучение за започване на малък бизнес на хора с увреждания;
- Прецизиране на критериите за пенсиониране за хората с увреждания, съобразно техните специфики;
- Стартиране на информационни програми, насочени към работодателите с цел показване на професионалните знания и умения на хората с увреждания;
- Осигуряване на преференциални условия за работодатели, наемащи хора с увреждания, чрез създаване на съответни програми (преференции и данъчни облекчения за работодатели на хора с увреждания);
- Фокусиране на възможността специализираните предприятия да развият по-добра конкурентност в пазарната икономика, чрез:
  - Стартиране на програми за професионални обучения, маркетинг-мениджмънт стратегии за повишаване конкурентността на управленческия и изпълнителния персонал в рамките на пазарната икономика;
  - При възлагане на обществени поръчки да има преференции по Списъка на стоки и услуги, утвърден от държавните институции;
  - Данъчни облекчения и преференциален режим.
    - Законодателни промени, гарантиращи контрол срещу дискриминация при трудова заетост или прекратяване на заетост.
    - Създаване на функционална система за данъчни облекчения за работодатели на хора с увреждания.

Равни възможности за спорт, отдих, туризъм, културни дейности

- Достъп до зоните за отдих и спорт
- Включване в културния живот на града и спортните мероприятия

Отговорни институции

Община Мездра

Общински съвет Мездра

Общински център за социални услуги и дейности Мездра

Дирекция “Социално подпомагане”

Дирекция “Бюро по труда”

Клуб на инвалида

Клуб на пенсионера

Сдружение “Икономическо развитие на Община Мездра”

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

№	Дейности	Срок	Отговорни институции организации
1.	Откриване на Социален комплекс – Мездра	2005год.	Община Мездра
2.	Изграждане на Рехабилитационен център за инвалиди	2006 - 2007 год.	Община Мездра “Сдружение за икономическо развитие на община Мездра”
3.	Туристически мероприятия за хора с увреждания и пенсионери	постоянен	Община Мездра
4.	Курс за деца и лица с проблеми на опорно двигателния апарат	постоянен	Община Мездра
5.	Предоставяне на книги на хората с функционален дефицит на долните крайници по домовете им, от фонда на Библиотеките при НЧ”Просвета” Мездра и селата, чрез лицата по НП ”АХУ” и НП “ОСПОЗ”	постоянен	Община Мездра НЧ”Просвета” Мездра

Очаквани резултати:

- Облекчаване живота на хората с увреждания
- Социализация и интеграция на хората с увреждания
- Осигуряване на възможности за контакти
- Навременна медицинска и социална рехабилитация с цел превенция
- Помощ при трудова реализация

